

Õppetegevuse tagasiside tulemuste arvestamine teaduskondades 2017/2018

Kokkuvõte:

Vastavalt õppetegevuse tagasiside küsimise ja arvestamise korrale analüüsivad teaduskonnad tagasiside tulemusi - üliõpilaste tagasisidet õppeainete, õppejõudude ja õppeprotsessi kohta, huvigruppide ja lõpetajate poolt antud tagasisidet ja teisi tagasisideuuringud ja –näitajad sh üliõpilasesinduse poolt korraldatavat HKT tagasisideuuringut.

2018.aastal kasutati teaduskondade tagasiside rakendamise alase info koondamiseks esmakordselt ÕIS-põhist õppekava eneseanalüüsi vormi. Tegemist on eeltäidetud vormiga, mis sisaldab õppekava ÕIS-põhiseid andmeid sh tulemus- ja tagasisidenäitajaid viie eelmise aasta kohta. Vormis on olemas vabad tekstiväljad õppekavaga seonduva info - hinnangute, analüüside, ellu viidud ja planeeritavate arendustegevuste - sisestamiseks. Programmijuhtide poolt 2018. aasta sügisel koostatud ÕIS-põhised õppekavaanalüüsid sisaldasid nii hinnanguid tagasisidenäitajate kohta kui ka õppekava koondanalüüsi ja õppekava arendustegevuste tegevuskava 2018/2019 õppeaastaks.

Majandus-, infotehnoloogia- ja inseneriteaduskonna ning Eesti Mereakadeemia poolt esitatud tagasiside rakendamise alaste aruannete põhjal on nimetatud teaduskonnad kõrgendanud nõudmisi õppetöö kvaliteedile. Märkimisväärset rolli seejuures omab 2018.aasta 1.augustist ülikoolis rakendunud Hea õppejõu arenguprogramm, mis on suunatud eelkõige aine-õppejõu õppetegevuse kvaliteedi tagamisele läbi süsteemsete arendus- ja koolitustegevuste ja õppejõudude täiendava motiveerimise. Teaduskonnad ootavad huviga, millised muutused saavad kaasnema ÕIS-i tagasiside küsimustiku uuendamisega ja loodavad, et uuenenud tagasisideküsimustik aitab veelgi kaasa nii kogutava tagasiside kvaliteedi kui ka lõppkokkuvõttes – õppetöö kvaliteedi kasvule.

Alljärgnevasse ülevaatesse on koondatud tagasiside rakendamisega seonduvad tegevused, tulemused ja parimad praktikad teaduskonnaülestest tagasiside koondaruannetest ja/või õppekavade ÕIS-põhistest eneseanalüüsist.

Teaduskonnaülesed koondaruanded (v.a loodusteaduskond) ja detailsed õppekavade aruanded on ülikooli liikmeskonnale kättesaadavad siveveebis: Õppetegevuse dokumendid – Tagasiside aruanded.

Majandusteaduskond

- Tähelepanu on pööratud alla 4,0 ÕIS üliõpilaste tagasiside keskhinde saanud õppejõududele. Direktorid viisid nende õppejõududega õppeaasta lõpuks läbi eraldi arenguestlused ning määratlesid arenguvajadused ja sellega seotud tegevused. Regulaarseid arenguestlusi õppejõududega on hakatud teostama aktiivsemalt.
- Kaks korda aastas toimuvate õpetamise päevade raames käsitleti õppetegevuse regulatsioone seoses ainekavade, laiendatud ainekavade, hindamiskriteeriumitega, lõputöödega ning selgitati õppeaine Moodle'i lehe ja ÕIS-i ainekava sidumise võimalusi, samuti akadeemiliste tavadega seotud küsimusi ning Urkundi kasutusvõimalusi Moodle'isse laetavate kodutööde plagiaadikontrolli teostamiseks.
- Kaitsmiste korralduse parandamiseks viidi kaitsmiskomisjoni esimeestele, aseesimeestele ja sekretäridele 2017. detsembris läbi eraldi koolitus, mille raames käsitleti kaitsmisega seotud regulatiivseid nõudeid ja teaduskonna vastavaid protsesse.
- Seoses madalate hinnangutega tunniplaanile, määratlesid programmijuhid 2018. veebruaris soovituslikud õppetöö toimumise ajad oma õppekavale ning neid arvestati 2018 sügissemestri tunniplaani koostamisel.
- 2018 kevadel kaardistati teaduskonna kevadsemestri õppeainete õppekirjandus ning selles esinevad puudujäägid, sisendit andsid nii õppejõud, programmijuhid kui raamatukogu. Osade õppekavade osas on esimesed e-raamatute ostud juba teostatud.
- Õppeaasta jooksul on viidud läbi õppejõudude kohtumisi, et parandada arusaamist õppeainete omavahelistest seostest õppekavas, vähendada kattuvusi ning suurendada õppeainete vahelist

sünergiat. Näiteks TVTB õppekaval andsid õppejõud sisendit milliseid erialaseid tekste võiks üliõpilased lugeda majandusalase inglisekeele õppeaines. HAJB ja HAJM kaval on õppejõudude kohtumiste raames käsitletud ka eraldi hindamiskriteeriumite koostamist.

- Seoses õppekavade sulgemisest tingitud juhendamisevajaduse kasvuga, teostati 2018 kevadel lõputööde ja juhendamise ressursi analüüs, mille raames hinnati lähiaastate juhendamise ressursi vajadus iga õppekava igale peaerialale. Saadud tulemuse kõrvutamisel senise juhendamise aktiivsusega, anti nii programmijuhtidele kui instituutide direktoritele sisendit juhendamise seotud võimalikest kitsaskohtadest. Analüüsi tulemuste baasil on tehtud samme juhendamiskooormuse ühtlustamiseks läbi juhendajate ringi laiendamise.

Tegevuskava edasiseks:

- Hea õppejõu arenguprogrammi käivitamine. Viia läbi iga-aastased arenguveestlused õppejõududega ning nende raames käsitleda erinevatest allikatest laekunud tagasisidet. Õppejõudude koolitamine õpetamismeetodite osas õpetamise päeva raames sh digivahendite ulatuslikum rakendamine õppetöös;
- Jätkata ainekaartides sisalduva õppekirjanduse kaardistusega 2018 sügissemestri õppeainete osas. Hinnata selle vastavust raamatukogu ressursidega, kaardistada muud vajalikud õppematerjalid ning määratleda edasised sammud olukorra parandamiseks.
- Õppekavade lõikes õppejõududega ja nende vahel regulaarse infovahetuse tagamine
- Tööandjatega kontakti loomine praktikakohtade pakkumiseks

Infotehnoloogiateaduskond

- Teaduskonna õppetöö koordineerimises on toimunud olulisi muudatusi, valdkonna koordineerimist on oluliselt tugevdatud ja tööle on asunud uued õppeprodekaanid arengute suunamiseks nii bakalaureuse- kui ka eraldi magistriõppes.
- Üliõpilaste tagasiside keskhinne üle kõigi õppeainete ja üle kõigi õppejõudude on tugevalt üle 4 (5-palli süsteemis). Teaduskond on tõsiselt analüüsinud lisaks hinnetele ka tekstilisi tagasiside kommentaare, mis on andnud real juhtudel väga olulist sisendit vajalike muutuste/tegevuste algatamisel õppeprogrammide ja õppeprotsessi parendamisel.
- Arvestuse kohaselt, mil „hea tagasiside piiriks“ loetakse hinnet vähemalt „4“ ÖIS-tagasisides rakendatavas 5-palli süsteemis, on ca 10-12% aineid ja õppejõude tudengite hinnangute põhjal alla selle piiri. Ekstreemjuhtude (üksikud deklareerijad, üksikud hinded) väljaarvamise järel selgitati õppejõudude ja/või programmijuhtidega individuaalkorras välja tegelikud madala hinnangu põhjused. Põhjuseid oli nii objektiivseid (näiteks aine esmakordne lugemine ja sellest tulenenud väikesed ebakõlad aine korralduslikus pooles) kui ka subjektiivseid (näiteks kas põhjendamatult suured nõuded iseseisva töö mahule või nõudmiste muutmine õppetöö käigus, vms. Kõik sellised juhud vaadati üle ja pandi paika tegevused tulevaseks parendustööks.
- Lõpetajate ja tööandjate uuringutel on endiselt kaks suuremat puudust. Esiteks suhteliselt väike vastajate arv õppeprogrammi kohta ja teiseks, õppeprogrammide suhteliselt kiired arendusprotsessid, seda eriti IT-s. Mõlema õppetaseme õppeprogrammide reform viimasel kahel aastal on toonud kaasa olukorra, kus viimastest uuringutest tulenevad parenduskohad on juba õppeprogrammide muutmisel arvesse võetud. Sealhulgas on arvestatud tööandjate arvamuste ja hinnangutega – uutes õppekavades on rohkem praktilise orientatsiooniga õppeaineid ja mis tõstavad meie lõpetajate konkurentsivõimet nii kohalikul kui ka rahvusvahelisel tööturul.
- Jätkatakse regulaarset ainepõhist tagasiside küsimist ainet kuulavatelt üliõpilastelt nn. „Muddy kaartide“ põhimõttel - kaks korda semestris kirjutavad konkreetset loengust või praktikumis osalevad tudengid õppejõule olulisemad positiivsed ja negatiivsed tähelepanekud aine kulgemise kohta – mis on hästi ja mida võiks teha teisiti. Saadud tagasisidest teeb õppejõud lühikokkuvõtte, mida analüüsib nii tudengitega kui ka esitab selle õppekava juhile ja/või instituudi direktorile. Protsessi eesmärk on tudengite tagasisidele kiire reageerimine ja aine õpetamise operatiivne parendamine veel jooksva semestri vältel, mida ÖIS-põhine tagasiside ei võimalda.

Tegevuskava edasiseks:

- Käivitada õppeprogrammide teaduskonnaülese arenduse töögrupid/ümarlauad eesmärgiga täpsustada õppeprogrammide portfelli teaduskonnas nii esimesel kui ka teisel astmel, seada strateegilisi eesmärke õppeprogrammide arendusprotsessis, samuti parendada koostööd õppeprogrammide vahel (ühised ained, ressursid, õppejõudude ristkasutus, jms.)
- Jätkuvalt tõhustada esimese ja teise astme õppekavade arendusprotsessis erinevate tagasisidevormide kaudu saadud info rakendamist uute õppekavade parendamisel;
- Jätkata Muddy kaartide põhise tagasiside rakendamist ning innustada üliõpilasi andma maksimaalselt objektiivset infot nende küsitluste käigus;
- Aktiivselt osaleda nii õppealaste regulatsioonide kui ka ÕIS-i parendamise, sealt saadava info kasutatavuse, operatiivsuse ja arusaadavuse kontekstis ning taotleda jõuliselt ka nende ettepanekute elluviimist. Teha aktiivset koostööd teiste teaduskondadega, et jõuda kõiki osapooli rahuldava tagasiside süsteemini ülikoolis tervikuna;
- Suurendada teaduskonna ühistegevuste hulka õppevaldkonnas ja parendada selle koordineeritust – ühine õppekavade turundus, ühine praktikakorraldus, õppetegevuse, s.h. lõpetamiste ühine reeglistik ja ajagraafik, jms.

Inseneriteaduskond

- Teaduskond toetab rahaliselt programmijuhtide poolt koordineeritavaid õppekavade arendustegevusi. Iga-aastaselt eraldatakse programmijuhile tegevustoetus, mille kasutamise aruandlus esitatakse dekaanile. Plaanis on lühendada aruandluse perioodi ühe semestrini, mis stimuleerib programmijuhte täpsemini kaardistama ja kavandama õppekavade arendusvajadusi ja –tegevusi. Programmijuhid kasutavad neile eraldatud vahendeid muuhulgas ka õppekavade/programmide turustamiseks, parimate üliõpilaste motiveerimiseks (sh rühmavahematele stipendiumide määramiseks).
- Kord kuus toimuvatel regulaarsetel koosolekutel programmijuhtidega vahetatakse õppetegevusega seotud infot, kavandatakse ja kooskõlastatakse arendus- ja parendustegevusi. Koosolekutel on võimalik osaleda ka virtuaalselt tänu inseneriteaduskonna koosolekute ruumi videoühenduse võimalustele, mis läbi on Infovahetus regionaalsete kolledžitega oluliselt paranenud.
- Programmijuhtide ja programminõukodade kohtumised on muutunud regulaarsemaks. Programminõukodade koosolekutel arutatakse läbi õppekavade muudatused, mis on initsieeritud nõukodadesse kaasatud huvigruppide poolt. Valdav osa muudatustest tuleneb üliõpilaste tagasiside jt õppetegevuse valdkonna rahulolu-uuringute tulemustest. Toimuvad regulaarsed kohtumised programmijuhtide, dekaani ja õppeprodekaani vahel programmijuhtide tegevuste monitoorimiseks. Tegevuste tulemusena on välja vahetatud mitu programmijuhti.
- Erinevate erialade/suundade programmijuhtide koostöö on muutunud tihedamaks – programmijuhid, õppejõud ja üliõpilased tegelevad inseneeria ja oma eriala populariseerimisega. Toimuvad ühisüritused, nt Noore Inseneri Päev koostöös 21. kooliga, osalemine Teeme+ programmis, jne.

Tegevuskava edasiseks:

- Suurendada akadeemilise personali mobiilsust ning välislektorite ja -teadlaste kaasamist õppetöösse ja projektidesse tänapäeva õppe- ja teadusarendustegevuse arengutrendide, parimate praktikate ja teadmiste jagamiseks.
- Suurendada üliõpilaste mobiilsust, mitmekesistades neile pakutava rahvusvahelise õppe ja praktika võimalusi
- Tagada kaasaegsete erialaspetsiifiliste õppevahendite ja tarvikute olemasolu ja õppelaborite uuendamise läbi ASTRA programmi.
- Üliõpilastele on tagatud lõputöö juhendamine koostöös instituudi uurimisrühmade, doktorantide ja koostööpartneritega. Suureneb lõpetamise efektiivsus, tõuseb nominaalajaga lõpetanute osakaal.
- Tõsta e-õppe kvaliteeti ja efektiivsust, koostades e-õppe arendamise strateegia, mis võimaldab e-tuge kõikidele õppeainetele Moodle keskkonnas (sh MOOC kursused). Teaduskond toetab institute e-õppe korraldamisel.

Loodusteaduskond

Uute õppekavade koostamise ja olemasolevate põhjaliku ajakohastamise käigus analüüsiti kogu saadaolevat andmestikku tagasiside osas ja võimaluste piires arvestati sellega ka II astme õppekavade uuendamisel.

Näited parendustegevustest õppekavades:

- LARB17 Õppekvaliteedi tõstmiseks alustati 2017/18 aastal õppekava kohustuslike ainete e-tugede loomisega. Õppekava tuntuse ja sisseastujate arvu kasvatamiseks viidi 2017/18 õppeaastal ellu rida erialatutvustavaid tegevusi, sh talvekursus Mektorys ja erialane õpetajakoolitus, Kaalumisel on õppeainete ümberpaigutamine tüüpõpingukavas, et tagada ainete parem sidusus.
- YAFB02 2017/2018 õppeaastast algas õppetöö uue bakalaureuseõppekava versiooni järgi. Selle koostamisel arvestati ka seinist tagasisidet õppejõududelt ja tudengitelt. Õppejõud tegelevad ainete sisu ja õpetamise parandamisega. Peale esimest korda lugemist (uus kavaversioon), on õppejõududel olemas tegevusplaanid, mida tuleb aine läbiviimisel järgmisel korral muuta.
- KATM02 Õppekavaarenduses arvestatakse jooksvat tagasisidet sektorilt, läbi programminõukoja, praktikakohtade ja üliõpilaste arvamuste. Õppematerjalide ja praktiliste töövahendite hankimiseks on vaja lisaressursse, sest kaasaegsed tehnoloogilised protsessid on kallid praktiliselt õpetada. Õppejõudude arv on viimasel aastal vähenenud, sest pensioniealised on töölt lahkunud. Tööle on tulnud osalise koormusega uued õppejõud, kes on motiveeritud tegema tööd üliõpilastega ja arendama õppeaineid.

Eesti Mereakadeemia

- 2017/18 õppeaastasse plaanitud õppetegevusi parendavad olulisemad tegevused olid merenduse magistriõppekava kaasajastamine vastavalt TalTech õppekava statuudile, koostöö suurendamine üld- ja alusainete õpetamisel, koostöö loomine Elektroenergeetika ja mehhatroonika instituudiga, üliõpilaste õppetööst loobumise põhjuste analüüsimine, meresõiduohutuse seadusega reguleeritud õppekavadel merepraktilal oldud aja nominaalse õppeaja sisse lülitamiseks vajalike ettepanekute tegemine, kvaliteetsete e-tugede loomine kohustuslikele õppeainetele.
- Pidevalt on tegeldud õppetöö kvaliteedi jälgimisega erinevates uuringutes osaledes, ÕIS tagasiside analüüsiga, e-tugede vajalikkuse selgitustega, tööle on rakendatud programmijuhtide koostöökogu, kus ühiselt arutatakse ja lahendatakse õppetöö kvaliteeti puudutavaid teemasid.
- Tagasiside tulemusi analüüsitakse Mereakadeemia direktoraadis ja üldine kokkuvõtte ning edasised soovitusel esitatakse infotunnis, kus osalevad kõik akadeemilised töötajad. Tõsisemad järeldused ja vastavad tegevused jõuavad peale vestlust otsese juhiga iga õppejõu individuaalsesse tööplaani. Igal järgneval vestlusel võetakse arutlusele toimunud muutused.
- 25.09.2018 toimus TalTechi tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupi kvaliteedihindamise kõrvaltingimuse täitmise hindamiskülastus, kus hinnati ka Mereakadeemia nelja õppekava. Esmane tagasiside komisjonilt oli positiivne.

Tegevuskava edasiseks:

- Toetada õppematerjalide väljaandmist. Luua uutes õppeprogrammides nõuetekohane e-tugi kõikidele kohustuslikele õppeainetele.
- Arvestada meresõiduohutuse seadusega reguleeritud õppekavadel merepraktilal oldud aja nominaalse õppeaja sisse.
- Suurendada õppeprogrammide koostöövõimalusi
- Alustada akadeemilise personali atesteerimistega